

اشاره

کشور جمهوری اسلامی ایران ظرفیت‌ها، منابع و مزیت‌های ویژه و متنوعی دارد و هم‌اکنون برای رسیدن به اهداف حال و آینده کشور (توسعه همه‌جانبه و پایدار) در افق ۱۴۰۴ نیازمند نیروی کار بهره‌ور در تمامی حرف و مشاغل برای بخش‌های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی است. آموزش با کیفیت، کارا و اثربخش در حوزه تربیت و یادگیری کار و فناوری، یکی از گزینه‌های اصلی برای این مهم است که با توجه به شرایط فرهنگی، آموزشی و اجتماعی کشور، کسب شایستگی‌ها و ایجاد صلاحیت‌های نیروی کار برای ورود به حرف و مشاغل سطوح ابتدایی و میانی را امکان‌پذیر خواهد کرد. برای تحقق این موضوع، حوزه تربیت و یادگیری کار و فناوری در بخش آموزش عمومی، آموزش متوسطه نظری و به‌ویژه شاخه‌های فنی‌وحرفه‌ای و کاردانش نقش مهمی را ایفا می‌کند.

«سند طراحی مفهومی آموزش برای شاخه‌های فنی‌وحرفه‌ای»، براساس گزاره‌های تکلیفی در اسناد بالادستی و تجارب و توصیه‌های بین‌المللی، طراحی و تدوین شده است. این سند از طرف سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی در زمستان سال ۹۴ جهت بررسی و تصویب به شورای عالی آموزش و پرورش

طراحی مفهومی آموزش در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

شورای راهبری آموزش‌های فنی‌وحرفه‌ای

دفتر تألیف کتاب‌های درسی فنی‌وحرفه‌ای و کاردانش

ارسال شده است.

سند طراحی مفهومی آموزش در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش شامل دو بخش اهداف و اصول و چارچوب راهنمای برنامه‌دستی است که با اصل قرار دادن سیاست‌ها، راهبردها و اصول ملی جمهوری اسلامی ایران و اقتضانات این آموزش‌ها در دنیای کار طراحی شده است. یکپارچگی و انسجام سند از زاویه سازگاری اصول، اهداف و چارچوب تحت عنوان «روایی کلی» و در هر یک از عناوین و محتوای ذیل آن با شاخص‌های «روایی درونی اجزا» مورد توجه قرار گرفته است. «اعتبار بیرونی» گزاره‌ها در تمامی بخش‌ها به صورت اسنادی پانویس شده است و در برخی از قسمت‌ها به دلیل درهم تنیدگی، اعتبار آن‌ها با مراجعه به اسناد بالادستی و تحلیل آن‌ها میسر خواهد بود. طراحان سند سعی کرده‌اند این روایی درونی و اعتبار بیرونی را در قالب مفاهیم، اصول و واژگان مجموعه مرجع (قلمرو تعلیم و تربیت) که در «سند برنامه‌دستی ملی» تصریح شده است، نشان دهند.

چرخه شایستگی و فرایند برنامه‌ریزی درسی در آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای با استناد به آخرین طبقه‌بندی حوزه‌های یادگیری و ادبیات به کار رفته در برنامه‌دستی ملی و مدل‌های طراحی برنامه‌های درسی در سطح بین‌المللی تهیه شده است. این مقاله خلاصه‌ای از برخی بخش‌های سند طراحی مفهومی آموزش‌های فنی و حرفه‌ای است.

تعاریف و اصطلاحات

آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای: به جنبه‌هایی از فرایند آموزشی و تربیتی اطلاق می‌شود که مطالعه فناوری‌ها و علوم وابسته، کسب نگرش‌ها، مهارت‌های عملی، فهم و دانش مرتبط با حرف و مشاغل بخش‌های گوناگون اقتصادی و زندگی اجتماعی، به همراه آموزش عمومی را در بر می‌گیرد. این آموزش‌ها به صورت رسمی، غیررسمی و سازمان‌یافته ارائه می‌گردد. آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای در وزارت آموزش و پرورش که به صورت رسمی ارائه می‌شود، اعم از حوزه تربیت و یادگیری کار و فناوری است و سه بخش دارد:

- آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای به عنوان بخشی از آموزش عمومی؛
- آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش؛

• آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای در شاخه نظری.

کلیدواژه‌ها:

طراحی مفهومی، آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش، شایستگی، طراحی برنامه‌دستی

دنیای کار: شامل کارمزدی، پیگیری حرفه و شغل در زندگی در همه جنبه‌های زندگی اجتماعی است. دنیای کار از دنیای آموزش و زندگی شخصی متمایز است. دنیای کار اعم از زندگی شغلی، بازار کار، محیط واقعی کار و بنگاه‌های اقتصادی است.

محیط کار: موقعیتی است که افراد در آن کار می‌کنند و گستره‌ای وسیع از فضاها از خانه تا کارخانه بزرگ را شامل می‌شود.

بنگاه اقتصادی: محلی که در آن فعالیت‌های اقتصادی مبتنی بر استاندارد ملی طبقه‌بندی فعالیت‌های اقتصادی صورت می‌گیرد.

شایستگی: به توانایی انجام کار برابر استاندارد گفته می‌شود.

صلاحیت حرفه‌ای: مجموعه‌ای از شایستگی‌های حرفه‌ای است که با توجه به سطح، نوع و وسعت آن‌ها به سطوح دیگر تقسیم خواهند شد. **هویت حرفه‌ای:** برای مجموعه‌ای از باورها، گرایش‌ها، اعمال و صفات فرد در مورد حرفه است. بنابراین به دلیل تغییرات این مجموعه در طول زندگی حرفه‌ای، هویت حرفه‌ای قابلیت تکوین در مسیر تعالی را دارد.

گروه تحصیلی - حرفه‌ای: (چند رشته‌ای تحصیلی - حرفه‌ای): چند رشته تحصیلی - حرفه‌ای که در کنار هم قرار می‌گیرند تا فراگیرنده را برای انتخاب مبتنی بر علائق، تصحیح در موقعیت براساس استعداد و حرکت در مسیر زندگی، با توجه به استانداردهای راهنمایی و هدایت تحصیلی - حرفه‌ای، به صورت منطقی یاری کنند. چند رشته‌ای‌ها ممکن است با توجه به شرایط و امکانات منطقه‌ای هم خانواده، غیرهم خانواده، شایستگی‌های بزرگ مبتنی بر گروه‌های فرعی حرفه و شایستگی‌های طولی برای کسب کار باشند. گروه‌بندی تحصیلی - حرفه‌ای باعث شکل‌دهی هویت حرفه‌ای و تکوین آن در طول زندگی خواهد شد. **رشته تحصیلی - حرفه‌ای:** مجموعه‌ای از

آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای باید همه افراد را تحت پوشش قرار دهد و زیرساخت‌های لازم برای کمک به اشتغال، خود اشتغالی و توسعه کار آفرینی در حوزه‌های گوناگون شغلی و حرفه‌ای را فراهم سازد

صلاحیت‌های حرفه‌ای و عمومی است که آموزش و تربیت براساس آن اجرا و ارزشیابی می‌شود. **حرفه:** مجموعه‌ای از مشاغل هم‌خانواده در دنیای کار است که وظایف و تکالیف کاری آن‌ها تا حدود زیادی از نظر مهارت و دانش فنی مشترک است.

اصول کلی آموزش و تربیت در آموزش‌های فنی و حرفه‌ای

در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش، علاوه بر اصول دین‌محوری، تقویت هویت ملی، اعتبار نقش یادگیرنده، اعتبار نقش مرجعیت معلم (مربی)، اعتبار نقش پایه‌ای خانواده، جامعیت، توجه به تفاوت‌ها، تعادل، یادگیری مادام‌العمر، جلب مشارکت و تعامل، یکپارچگی و فراگیری، اصول زیر نیز در برنامه درسی آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای مورد توجه قرار می‌گیرند:

تنوع بخشی: آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای باید همه افراد را تحت پوشش قرار دهد و زیرساخت‌های لازم برای کمک به اشتغال، خود اشتغالی و توسعه کار آفرینی در حوزه‌های گوناگون شغلی و حرفه‌ای را فراهم سازد. این آموزش‌ها باید زمینه یادگیری مادام‌العمر افراد جامعه را در حوزه شغل و حرفه مهیا کند و آن را به رسمیت بشناسد.

انعطاف پذیری: آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای باید از انعطاف و پویایی لازم متناسب با مقتضیات حوزه‌های شغلی و حرفه‌ای، شرایط محیطی، بومی، آمایش سرزمینی، استعداد و علائق متقاضیان، فناوری، امکانات حل مسائل و تنوع روش‌های اجرا و نوآوری برخوردار باشد و امکان حرکت را برای فراگیرندگان از شغل به حرفه مرتبط در شرایط پایدار و از رشته به رشته‌ها و گروه‌های تحصیلی - حرفه‌ای دیگر در دنیای کار و دنیای آموزش فراهم آورد.

آموزش براساس نیاز بازار کار: آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای باید در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، گسترش، نظارت و پشتیبانی در تمام سطوح آموزش برای برآورده ساختن نیاز نیروی انسانی بازار کار دارای جامعیت و انسجام باشد.

اخلاق حرفه‌ای: آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای

باید تربیت نیروی انسانی را براساس ارزش‌های اسلامی و نظام معیار با تأکید بر اخلاق حرفه‌ای انجام دهد و زمینه را برای فرهنگ کار و تلاش و کسب حلال فراهم آورد.

توسعه پایدار: آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای باید زمینه توسعه پایدار همه‌جانبه زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی را در کشور فراهم کند.

کاهش فقر و تولید ثروت: آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای باید با تربیت نیروی انسانی مورد نیاز به توسعه و پیشرفت اجتماعی و اقتصادی کشور، کارایی شاغلین، افزایش شایستگی و ابتکار در کشور کمک کند و زمینه‌ساز کاهش فقر، افزایش بهره‌وری، تولید ثروت و رفاه اجتماعی باشد.

شکل‌گیری تدریجی هویت حرفه‌ای: آموزش و تربیت فنی و حرفه‌ای باید زمینه شکل‌گیری هویت حرفه‌ای را در برنامه‌های درسی و اجرای آموزش به طریقی فراهم کند تا فرد امکان انتخاب آگاهانه مسیر حرفه‌ای را از طریق قرار گرفتن در جریان آموزش بر اساس گرایش، باور و استعداد‌های خود با توجه به نیازهای کشور داشته باشد.

اهداف شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

شاخه فنی و حرفه‌ای

● اعتلای سطح فرهنگ و شایستگی‌های پایه عمومی، پرورش ملکات و فضائل اخلاقی و بینش سیاسی و اجتماعی و تربیت یکپارچه عقلی، ایمانی، عملی و اخلاقی دانش‌آموز^۱؛

● ترویج و تقویت فرهنگ کار، تولید^۲، نوآوری^۳ و کار آفرینی در کشور^۴؛

● تربیت نیروی انسانی متخصص، ماهر و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار (فعلی و آتی)^۵ در سطوح ابتدایی و میانی مهارت مبتنی بر چارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی و عدالت آموزشی^۶؛

● فراهم کردن شرایط هدایت و راهنمایی حرفه‌ای - تحصیلی هنرجویان^۷ برای سطوح بالاتر صلاحیت حرفه‌ای

شاخه کاردانش

● اعتلای سطح فرهنگ و شایستگی‌های پایه عمومی، پرورش ملکات و فضائل اخلاقی و بینش سیاسی و اجتماعی و تربیت یکپارچه عقلی، ایمانی،

عملی و اخلاقی دانش آموز؛

- ترویج و تقویت فرهنگ کار، تولید، نوآوری و کارآفرینی در کشور؛
- تربیت نیروی انسانی متخصص، ماهر و کارآمد متناسب با نیازهای بازار کار (فعلی و آتی)^۸ در حرفه‌های سطح کارگر ماهر مبتنی بر چارچوب صلاحیت حرفه‌ای ملی و عدالت آموزشی^۹؛
- ارتقای کیفی آموزش و تربیت فنی‌وحرفه‌ای از طریق مشارکت بنگاه‌های اقتصادی و دنیای کار^{۱۰}؛

رویکرد و جهت‌گیری کلی در برنامه درسی

رویکرد برنامه درسی در شاخه‌های فنی‌وحرفه‌ای و کاردانش «فطرت‌گرایی توحیدی» است که تحقق این رویکرد مستلزم آموزش مبتنی بر شایستگی است. بر این اساس، تلقی از مؤلفه‌ها و اجزا در شاخه‌های فنی‌وحرفه‌ای و کاردانش به صورت جدول ۱ خواهد بود.

جدول ۱. تلقی از مؤلفه‌ها و اجزا در شاخه‌های فنی‌وحرفه‌ای و کاردانش

تلقی در شاخه‌های فنی‌وحرفه‌ای و کاردانش				مؤلفه و اجزای برنامه درسی ملی
اکتساب شایستگی‌های فنی و غیرفنی دنیای کار و عمومی (حداقل‌های اجتماعی)				۱. آرمان‌های تربیتی ^{۱۱}
تحقق سطوح شایستگی‌ها براساس استانداردهای آموزشی				۲. تلقی نسبت به فرایند یادگیری ^{۱۲}
فرایند آموزش مبتنی بر شایستگی و اطمینان از تحقق آن براساس استاندارد عملکرد در هر تکلیف کاری و ایجاد شرایط برای تداوم آن				۳. تلقی نسبت به فرایند آموزشی ^{۱۳}
شایستگی عمومی	شایستگی غیرفنی دنیای کار	شایستگی فنی	شایستگی شاخه	۴. تلقی نسبت به محیط یادگیری ^{۱۴}
مدرسه‌ای	مشارکتی	مشارکتی ^{۱۵}	فنی‌وحرفه‌ای	
مدرسه‌ای	مدرسه‌ای + محیط واقعی کار	محیط واقعی کار	کاردانش	
هترجویان با ظرفیت‌ها و توانایی‌های گوناگون نقشی فعال در کسب همه واحدهای شایستگی مبتنی بر استاندارد عملکرد و با توجه به موقعیت‌های خویش دارند.				۵. تلقی نسبت به هنر جو ^{۱۶}
سازمان‌دهی محیط یادگیری ^{۱۸} به منظور تحقق صلاحیت‌های حرفه‌ای در یادگیرندگان				۶. تلقی نسبت به هنر آموز ^{۱۷}
ارزشیابی پیشرفت تحصیلی مبتنی بر استانداردهای آموزشی ارزشیابی نهایی براساس استانداردهای صلاحیت‌های حرفه‌ای دنیای کار				۷. تلقی نسبت به فرایند ارزشیابی ^{۱۹}

ویژگی‌های آموزش در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

به تفکیک در جدول ۲ آمده است:

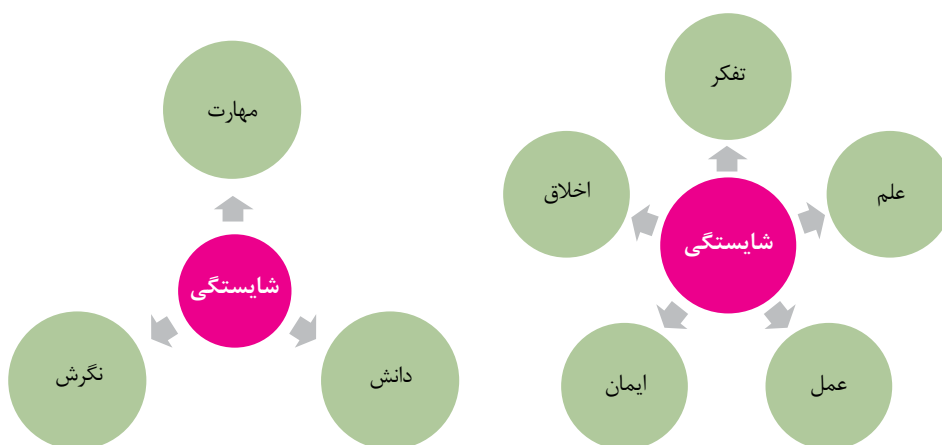
مفهوم شایستگی

در نمودار ۱ مفهوم شایستگی به زبانی ساده بیان شده است.

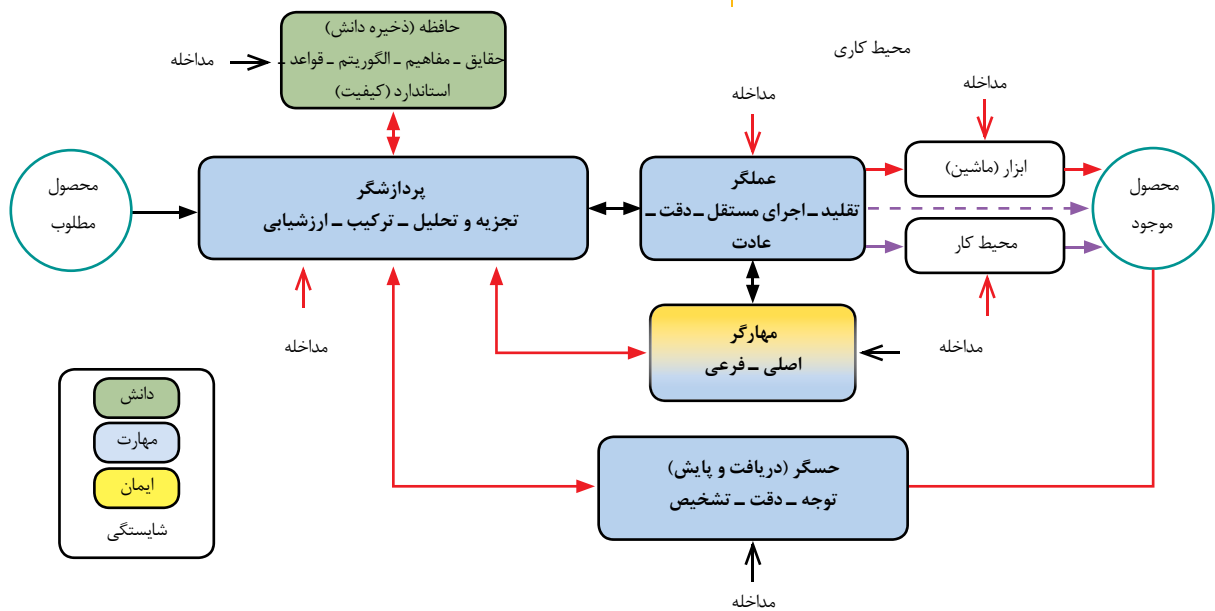
براساس اهداف، آموزش و شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش دارای تفاوت‌ها و شباهت‌هایی است که

جدول ۲. تفاوت‌ها و شباهت‌های آموزش در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

شاخه فنی و حرفه‌ای	شاخه کاردانش	شاخه‌ها / مؤلفه‌ها
وزارت آموزش و پرورش و دنیای کار	دنیای کار	تأمین نیروی انسانی (هنرآموز و استاد کار)
دنیای کار	دنیای کار	استاندارد حرفه ^{۲۰}
وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم و دنیای کار	دنیای کار	استاندارد آموزشی
وزارت آموزش و پرورش، وزارت علوم و دنیای کار	آموزش و پرورش + دنیای کار	جدول دروس
وزارت آموزش و پرورش	دنیای کار	نیازسنجی آموزشی
سطح کارگرماهر و تکنیسین (استاندارد بین‌المللی طبقه‌بندی مشاغل و حرف)	سطح کارگرماهر (استاندارد بین‌المللی طبقه‌بندی مشاغل و حرف)	سطوح صلاحیت حرفه‌ای
مدرسه + محیط کار + مراکز مهارت‌آموزی	محیط واقعی کار	محیط آموزشی
ارائه مدرک دیپلم قبل از ارائه گواهی‌نامه صلاحیت حرفه‌ای	ارائه گواهی‌نامه صلاحیت حرفه‌ای قبل از ارائه مدرک دیپلم	ارائه مدرک تحصیلی
وزارت آموزش و پرورش	دنیای کار و وزارت آموزش و پرورش	مسئولیت اجرای برنامه آموزشی
وزارت آموزش و پرورش	وزارت آموزش و پرورش	شایستگی عمومی
دختر و پسر	دختر و پسر	جنسیت پذیرش
هنرستان	هنرستان	محل ثبت نام
قانون اهداف و وظایف آموزش و پرورش و قانون کار	قانون اهداف و وظایف آموزش و پرورش	شمول قانون
وزارت آموزش و پرورش	دولت	بسته آموزشی دروس حرفه‌ای
وزارت آموزش و پرورش	دولت	هزینه اجرای آموزش حرفه‌ای
وزارت آموزش و پرورش	بنگاه‌های اقتصادی و دولت	تأمین تجهیزات و فضای آموزش حرفه‌ای

نمودار ۱. مفهوم شایستگی

نمودار ۳. چرخه شایستگی شامل اجزاء آن

چرخه شایستگی حرفه‌ای

چرخه شایستگی حرفه‌ای، نظامی از دانش، مهارت و ایمان است که با توجه به نوع استاندارد عملکرد و نحوه به کارگیری اخلاق حرفه‌ای به پنج سطح و درجه، شامل آگاهی (سطح ۱)، درک (سطح ۲)، مهارت (سطح ۳)، تسلط (سطح ۴) و احسن (سطح ۵) تقسیم‌بندی می‌شود. دانش بیشتر متغیری کمی است، ولی مهارت و ایمان متغیرهایی بیشتر کیفی هستند. در این چرخه محصول شامل کالا و خدمات به مفهوم عام است و منظور از مداخله، تأثیرپذیری مثبت یا منفی از علت بیرونی در انجام یک فرایند است. فرایند کسب شایستگی‌های حرفه‌ای به صورت چرخه شامل عناصر و عرصه‌های تربیتی است.

قلمرو و جهت‌گیری محتوا

جهت‌گیری محتوا و قلمرو آن در راستای تحقق اهداف و شایستگی‌های دنیای کار در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش، گروه و رشته تحصیلی - حرفه‌ای به شرح زیر است:

○ شایستگی‌ها:

- شایستگی‌های غیر فنی؛
- شایستگی‌های فنی؛
- شایستگی‌های عمومی.

○ ساختار سه‌وجهی:

- تجویزی؛

- نیمه تجویزی؛
- غیر تجویزی.

● توجه به نیازهای مدرسه‌ای، محلی منطقه‌ای و ملی:

ارائه فعالیت‌ها براساس نیازهای مدرسه‌ای، محلی منطقه‌ای و ملی (تعریف پروژه‌ها و فعالیت‌ها توسط گروه‌های آموزشی و هنرآموزان منطقه).

● توجه به جنسیت: ارائه محتوا و فعالیت‌ها به صورت مشترک و متناسب با جنسیت.

● تمرکز محوری در تعیین محتوا: اختصاص ۱۰ تا ۲۰ درصد از برنامه آموزشی به آموزش مشاغل محلی و نیازهای استان‌ها.

● توجه به نیازهای هنرجویان: ارائه محتوا به صورت پودمان و پروژه با توجه به سطح هنرجویان.

اصول حاکم بر انتخاب راهبردهای یاددهی - یادگیری در شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش

در تدوین فعالیت‌های یادگیری در درس‌های شاخه‌های فنی و حرفه‌ای و کاردانش براساس برنامه درسی ملی ایران و حوزه یادگیری کار و فناوری،

● مشارکت در پروژه‌های مرتبط با رشته تحصیلی و شغلی در جامعه.

● امکان درک روابط علت و معلولی و قوانین کلی

● آموزش شایستگی تفکر سیستمی، کنترل کیفیت و ریشه‌یابی مشکل در ساخت محصولات؛

● روش‌های بهبود محصولات، فعالیت‌های تعمیر، عیب‌یابی و حل مسئله در کارگاه؛

● آموزش مبتنی بر پروژه.

● مرور و بازنگری شایستگی‌ها

● انتخاب پروژه‌ها و بودمان‌های تکمیل شونده در طول سال یا پایه‌های گوناگون تحصیلی؛

● تلفیق شایستگی‌های حرفه‌ای در دیگر حوزه‌های یادگیری و برگزاری جشنواره‌ها و مسابقات علمی- عملی.

● تلفیق نظر و عمل: به کار گیری چرخه

شایستگی در فعالیت‌های یاددهی - یادگیری.

دیدگاه فناورانه حاکم خواهد بود. انتخاب راهبردهای یاددهی- یادگیری در فرایند آموزش به کمک مواد و رسانه‌های یادگیری به‌منظور تحقق شایستگی‌ها براساس اصول زیر استوار است:

● درک و تفسیر پدیده‌ها در موقعیت‌های واقعی زندگی

● طراحی فعالیت‌های یاددهی- یادگیری براساس واقعیت‌های دنیای کار و زندگی با ارائه پروژه، بودمان، نمونه کار؛

● طراحی فعالیت‌های یاددهی- یادگیری در واقعیت‌های دنیای کار و زندگی با ارائه پروژه، بودمان، نمونه کار.

● تقویت انگیزه دانش‌آموزان

● هم‌آموزی؛

● ارائه محصولات و خدمات آموزشی- فرهنگی

هنرجویان توسط واحد آموزشی؛

● بازدید از مراکز صنعتی- خدماتی؛

• روش فعال و خلاق

• استفاده از نرم‌افزارهای تعاملی؛

• ایجاد فرصت‌های نوآوری و خلاقیت از طریق

پروژه، پودمان، نمونه کار؛

• روش اکتشافی در فعالیت‌های یاددهی - یادگیری.

تأکید بر مشارکت دانش‌آموزان: ارائه رویکرد

یادگیری مشارکتی در تدریس.

تعامل دانش‌آموزان با هنرآموزان، هم‌سالان و محیط‌های یادگیری: اقدام پژوهی توسط هنرآموزان.

استفاده از فناوری‌های نوین

• استفاده از فضای مجازی، نرم‌افزارها، فیلم‌ها؛

• به‌کارگیری فناوری یادگیری مبتنی بر مغز؛

• استفاده از هوش‌های چندگانه و انواع سبک‌های

یادگیری.

اصول حاکم بر ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی در شاخه فنی و مهارتی

ارزشیابی پیشرفت تحصیلی و تربیتی در این شاخه‌ها ناظر بر تحقق شایستگی‌ها و دستیابی به سطوح شایستگی‌ها و صلاحیت حرفه‌ای ملی ایران به شرح زیر خواهد بود:

تنوع ابزارها و روش‌ها در بهره‌گیری از شایستگی‌ها در موقعیت

• ابزارها و روش سنجش پیشرفت تحصیلی و

شایستگی‌های حرفه‌ای و عمومی متنوع خواهند بود؛

• ملاک کسب شایستگی‌های حرفه‌ای استاندارد

ارزشیابی حرفه مبتنی بر استاندارد عملکرد حرفه در

تکلیف کاری است.

شواهد کافی و متنوع برای قضاوت: ارزشیابی

به‌صورت مستمر و عملکردی مبتنی بر عمل خواهد

بود. ملاک گذر از دوره کسب استاندارد شایستگی

حرفه‌ای و عمومی، کسب مدرک براساس صلاحیت

خواهد بود.

ارزشیابی متنوع و مستمر با توجه به یادگیری هر یک از دانش‌آموزان: استفاده از

واقعیت‌های دنیای کار و تجربه ارزشیابی حرفه به ارزشیابی گروه کاری و ارزشیابی.

خودآگاهی و خودارزیابی در دستیابی به

سطوح شایستگی بالاتر: در ارزشیابی شایستگی

عمومی و حرفه ۱۰ تا ۲۰ درصد قضاوت توسط

هنرجو انجام خواهد پذیرفت (تکالیف کاری همراه

با سطح‌بندی شایستگی‌های حرفه‌ای و عمومی).

استفاده نکردن از شرایط اضطراب‌آور

• شرایط ارزشیابی مبتنی بر شرایط ذکر شده در

استاندارد ارزشیابی باشد.

• شرایط ارزشیابی منصفانه باشد.

مشارکت سایر دانش‌آموزان و والدین در

سنجش: استفاده از گروه دانش‌آموزان برای

سنجش قضاوتی در فرایندهای ساخت، طراحی،

تعمیر، نصب، تحلیل و اپراتوری.

حفظ نقش مدرسه و معلم در ارزشیابی:

ارزشیابی نهایی گروه کاری توسط تیمی از هنرآموزان

یا دنیای کار.

نتیجه‌محور و فرایند محوری

• در نظر گرفتن استاندارد عملکرد تکالیف کاری

به‌عنوان نتیجه فرایند یاددهی - یادگیری. برخی از

نتایج باید در دنیای کار (کارآموزی) ارزشیابی شوند؛

• به‌کارگیری ارزشیابی فرایند محور در کسب

شایستگی‌ها.

کار گروهی و حل مسئله: اجرای فرایند ارزشیابی

در بستر کار گروهی و موقعیت‌های جدید برای حل

مسئله در زندگی.

ارزشیابی به‌عنوان بخش جدایی‌ناپذیر از

فرایند یاددهی - یادگیری: ارزشیابی پیشرفت

تحصیلی قبل از ارزشیابی مبتنی بر استاندارد

عملکرد.

تکالیف عملکردی در سنجش: ارزشیابی

و سنجش مبتنی بر واقعیات و شرایط موجود در

استاندارد ارزشیابی حرفه. ارزشیابی نهایی در هر

درس بر اساس استاندارد شایستگی خواهد بود.

* پی‌نوشت‌ها

۱. برنامه درسی ملی ایران، هدف کلی

برنامه‌های درسی و تربیتی.

۲. سیاست‌های کلی ابلاغی در بخش

اشتغال بند ۱، سیاست‌های کلی

جمعیت بند ۸ و سیاست‌های کلی

اقتصاد مقاومتی بندهای ۵، ۳ و ۲۰.

۳. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش،

راهکار ۵-۱۸.

۴. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش

- راهکار ۵-۶.

۵. سیاست‌های کلی ابلاغی در بخش

اشتغال، بند ۱.

۶. قانون برنامه پنجم توسعه کشور،

ماده ۲۱.

۷. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش،

راهکار ۳-۲۱.

۸. سیاست‌های کلی ابلاغی در بخش

اشتغال - بند ۱، سیاست‌های کلی

جمعیت بند ۸ و سیاست‌های کلی

اقتصاد مقاومتی بندهای ۵، ۳ و ۲۰.

۹. قانون برنامه پنجم توسعه کشور،

ماده ۲۱.

۱۰. آیین‌نامه مصوب هیئت وزیران،

آموزش در شاخه کار دانش ۳۷۷۶۳/

ت ۴۴۴ مورخ ۱۳۷۱/۹/۲۸.

۱۱. برنامه درسی ملی، بندهای ۷ و

۶، ۳، ۲، ۱.

۱۲. برنامه درسی ملی، بند ۹.

۱۳. برنامه درسی ملی، بندهای

۱۴ و ۱۱، ۱۳.

۱۴. برنامه درسی ملی، بند ۴.

۱۵. استفاده از ظرفیت‌های محیط

کار.

۱۶. برنامه درسی ملی، بند ۴.

۱۷. پیشین

۱۸. سازمان‌دهی محیط یادگیری،

شامل طراحی آموزش مبتنی بر

شایستگی‌ها، تهیه طرح درس،

چیدمان محیط فیزیکی یادگیری،

چیدمان محیط روانی یادگیری و

اجرای آموزشی.

۱۹. برنامه درسی ملی، بند ۱۰.

۲۰. شامل استانداردهای شایستگی

و ارزشیابی.

۲۱. شایستگی‌های غیرفنی عمدتاً

به‌صورت تلفیقی آموزش داده

می‌شود.

۲۲. درس‌ها به‌صورت تلفیقی نظر و

عمل به‌منظور کسب شایستگی‌های

حرفه‌ای طراحی و تدوین می‌شوند.